

DĚKUJEME,
pane Pavlásku

Ten „skandál“ vám nemohl uniknout, ani kdybyste z poslední řady StarDance neviděli jedinou minutu. Herec a bavič Lukáš Pavlásek se navzdory své zcela očividné dřevěnosti dostal do finále televizní taneční show. Dodal tím odvalu lidem, kteří si na parketu nevěří.

TEXT: EVA JEDELSKÁ

Nemotorný Lukáš, který za sebou v soutěžním klání nechal i snaživou Leonu Machálkovou a cílevědomého Leoše Mareše, rozdělil národ na dvě nesmířitelné názorové skupiny. Podle jedné je „Tydýtův“ úspěch ostuda a znevážení soutěže či dokonce tance samotného, podle druhé výborný vtíp. Dramaturg pořadu Jan Potměšil řekl v rozhovoru pro iDnes, že takovou zlobu, jaká se snesla na hlavu Lukáše Pavláška, zaznamenali tvůrci pořadu poprvé. „Myslím, že část diváků propadla pocitu, že na StarDance mají nárok jen krásní mladí lidé, kteří umějí tancovat.“ Pravdou je, že porotci televizní soutěže tento pocit někdy sami vyvolávali. Například Radek Balaš se nechal v jednom hodnocení slyšet, že Lukáš připomíná spíš maskota soutěže než tanečníka. Jak to ale vidí odborníci, na které nemíří televizní kamery, zato pracují tak říkajíc v terénu? Taneční mistr Miroslav Brožovský, majitel taneční školy Astra a předseda Svazu učitelů tance Praha v tom má jasno: „Zaplat Pánbůh za Pavláška. Obvyční lidé, kteří si nevěří a na parketu se vůbec necítí dobře, si při pohledu na něj řekli, že když může tančit on, tak proč ne já?“

Z míry tanečního mistra Brožovského nevyvede ani otázka, co kdyby se mu podobný člověk přihlásil do kurzu? „V každém začátečnickém kurzu mám několik takových Pavlášků. A zažil jsem i mnohem horší. Měl jsem třeba pár, který se ani za pět individuálních lekcí nebyl schopen naučit základní krok na blues, takové to kyvadlo – kyvadlo. Zlatý Pavlásek,“ přibližuje realitu taneční mistr.

TANEC ZA PĚT MINUT DVANÁCT

Když před devíti lety zazářila na českém televizním nebi první řada StarDance, bylo to pro rozvoj společenského tance něco jako injekce adrenalinu. Strefila se právě do doby, kdy taneční školy začaly pomalu prohrávat nerovný boj s internetem. Obrovský propad zájmu se tehdy projevil především u mládeže a soutěžních (tedy také mladých)

tanečníků. Proti počítači prostě neměly taneční figury šanci. Miroslav Brožovský tedy stejně jako někteří další zkusil zlákat k tanci dospělé. Začal nabízet kurzy pro lidi středního věku, kterým už potomci odrostli natolik, že mohli zůstat večer sami doma. Vyšlo to. V době, kdy měly některé taneční školy velké potíže s náborem žáků, Miroslav Brožovský měl dospělých párů dostatek. A pak přišla odměna v podobě soutěže StarDance: počet dospělých tanečnických párů se rázem zdvojnásobil.

A s drobnými výkyvy trvá jejich zájem dodnes. Do kurzů se hrnou lidé sotva odrostlí vysoké školy i šedesátníci; výjimkou nejsou ani lidé nad sedmdesát. „Spousta mých žáků začínala v padesáti a tančí už třeba deset let. Zjistili, že jim to dělá dobře a pochopili, že když budou kroky opakovat znovu a znovu, tak je nakonec zvládnou. Vytvořili si z tance životní styl,“ říká Miroslav Brožovský. Týden co týden se hezky obléknou, navoní a tak trochu slavnostně se naladí. Pěkné, ne? Taneční jsou navíc dobrý důvod občas si pořídit nové šaty a partner – sláva! – potřebuje nové košile, kravaty a manžetové knoflíčky, takže mu je co dávat k narozeninám, svátku, k výročí...

Mnohé páry láká do kurzů i to, že se tu setkají s jinými, podobně nalděnými dvojicemi. Kolem tanečních škol se vytvářejí komunity lidí, kteří se znají už léta, sedávají spolu u stolu a jezdí na taneční dovolené, mají společné zážitky a vtípky. „Přišli jsme tam unavení a odešli rozesmátí. Dali jsme si skleničku vína, vyslechli i zažili veselé historky, poznali se s několika rodiči z třídních schůzek našich dětí. A když jsem nás viděla při tanci v zrcadlech v krásném ob-

JAKO ZA PRVNÍ REPUBLIKY

Psal se rok 1927, když letec Charles Lindberg, zvaný Lucky Lindy, poprvé přeletěl ve svém dvouplošníku Atlantik. Nejenže to byla tehdy velká sláva, ale právě tahle událost prý dala jméno tanci, který byl zrovna v módě. Tanec zvaný lindy hop zažil svůj největší rozkvet ve 30. a 40. letech; pak byl nahrazen rokenrolem a postupně skoro zapomenut, aby se v osmdesátkách znovu objevil a zahájil triumfální tažení světem. V současné době se tančí na všech kontinentech a je stále populárnější u nás. Že jste o něm nikdy neslyšeli? Ale ano, jde totiž o starý dobrý swing.

SWINGUJE SE VŠUDE

„Přísně vzato, swing jako tanec ve skutečnosti neexistuje. Je to druh jazzové hudby, na kterou se tančí nejrůznější tance jako charleston, boogie-woogie, balboa nebo blues, ale především lindy hop, který se dlouhodobě drží na vrcholku popularity,“ vysvětluje Zdeněk Pilecký, tanečník a majitel tanečního studia ZIG-ZAG. Do naší republiky se lindy hop vrátil s dost velkým zpožděním, ovšem zato s plnou parádou. Komunity swingářů se rychle rozrůstají snad ve všech velkých městech, ale i leckterých menších, třeba v Hranicích na Moravě nebo Dubňanech u Hodonína. Vrcholem každé sezóny jsou dvě největší akce, předvánoční přehlídka Prague Swing Xmass a jarní Prague Spring Swing Festival, který organizuje Zdeněk Pilecký ve spolupráci s Ondřejem Havelkou a jeho Melody Makers. Co je vlastně na swingu tak přitažlivé? Je to především hudba, živá a melodická, ale také kouzlo starých časů. Patří k němu prvorepublikové oblékání i účesy, takže si na tančírnu někdy můžete připadat jako ve filmu pro pamětníky; kolem se míhají dámy v šatech s puntíky a spodničkami, pokládanými vlnami nebo kytkami ve vlasech a pánové v širokých kalhotách, se šlemi a motýlky. Ti nejstylovější dokonce předvedou i „psí dečky“. Koho móda baví, prolézá skříň po babičce nebo secondhandy a objednává ty správné taneční boty ze zahraničí. Retro stylizace ale rozhodně není povinná, pokud na ni nemáte náladu, vystačíte se sukní nebo třeba pruhovaným tričkem.

GENDEROVĚ NEUTRÁLNÍ

Když se objevíte na hodině lindy hopu, přestanete být pánem či dámou. Stáváte se leaderem, tedy tím, kdo vede, případně followerem, který leadera následuje. Leader je, pravda, většinou muž, nemusí to ale tak být vždycky, proto se důsledně používá genderově neutrální označení. Nejdůležitějším úkolem každého leadera je naučit se správně vést, tedy dávat followerovi zřetelné signály. A follower by se s ním neměl prát, ale uvolnit se a vzdát se kontroly. To ostatně platí v každém tanci, a pro mnohé je to mnohem těžší než kroky.

LUKÁŠ PAVLÁSEK UDĚLAL NAVZDORY NEGATIVNÍM REAKCÍM TANCI OBROVSKOU SLUŽBU: UKÁZAL VŠEM, KDO BY TO RÁDI ZKUSILI, ALE STYDÍ SE, ŽE ZATANČIT SI PRO RADOST MŮŽE ÚPLNĚ KAŽDÝ

VŠECHNY TANCE SVĚTA

Na pražské náplavce je slyšet harmonika. Kolemjdoucí se zvědavě zastavují a okukují rychle se točící kruh tanečnicků. Šťastné zpoceně tváře, občas si někdo jen tak z bujnosti zavýskne. Harmonikář zrychluje a nohama podupává na dlažbu.

Ta skupina radostí rozsvícených lidí, kteří se teď rozběhli ke svým stolkům, aby se rychle napili před dalším tancem, jsou příznivci balfolku, hudebního a tanečního směru, o kterém zatím u nás slyšel jen málokdo. Ti, kdo mu propadli, ale doufají, že se to časem změní.

„V sedmdesátých letech minulého století se ve Francii objevila vlna zájmu o staré lidové tance. Lidé je začali znovuobjevovat a tancovat, bez krojů, bez povinné úcty a na novou, modernější hudbu. Pod souhrnným označením balfolk se pak tenhle styl rozšířil do řady dalších zemí, především do Německa, Belgie a Holandska,“ vysvětluje hudebník a tanečník Mikuláš Bryan, který se s balfolkem před lety potkal během svých studií v Bretani. Zamiloval si ho a teď se ho s pomocí svojí balfolkové kapely ba.fnu snaží rozšířit i v českém prostředí.

LIDOVÝ ROVNÁ SE NUDNÝ?

Jde to ale ztuha, hlavně proto, že u nás je folklórní tradice dávno mrtvá. České lidové tance se v umělé, zakonzervované podobě přestěhovaly do souborů písní a tanců a na pódia. A když se u nás řekne „lidový tanec“, následuje nejspíš zívnutí nebo rovnou oči v sloup. Balfolk je ale živý, vyvíjející se a zábavný. „Tancuje se skoro vždycky na živou muziku. Ta má sice lidové kořeny, ale muzikanti staré rytmy pojmají vždycky osobitě. Najdete tu řízný keltský rock v duchu Alana Stivella, něžnou francouzskou harmoniku šmrncnutou tangem, world music s africkými perkusemi, prvky jazzu i elektronické experimenty. A tomu se přizpůsobuje i tanec. Právě napojení tanečnicků na hudbu, která vzniká teď a tady, dělá z každého tanečního setkání neopakovatelný zážitek,“ popisuje Mikuláš Bryan kouzlo stylu, který se v některých oblastech (třeba v Bretani nebo vlámské části Belgie) stal všeobecně rozšířenou zábavou. Skoro každé městečko tu má svoji kapelu a pořádá pravidelné tancovačky, na které chodí lidé všech generací.

Na velké balfolkové festivaly, které se pořádají v řadě evropských zemí, se sjíždí stovky až tisíce nadšenců. Tanců je nepřeberné množství, ty základní ale znají všichni – a pokud náhodou ne, jednoduché kroky pochyťte za pár minut. Aby nevznikaly zbytečné zmatky, před každou skladbou muzikanti většinou předem ohlásí, jaký tanec bude následovat. Tanečníci tak hned vědí, jestli si mají hledat partnera, rovnat se do řad nebo vytvořit kruh. Příjemné je, že není nutné dorazit s vlastním tanečním partnerem, v plném sále většinou nebývá těžké si někoho najít. Dvě děvčata tancující spolu? Na ty nikdo divně nekouká, je to normální. A u kolových nebo řetězových tanců stačí popadnout za ruku nejbližšího člověka. Hypnotické skupinové tance, při kterých had pevně do sebe zaklesnutých tanečnicků pomalu krouží prostorem, přinášejí zážitky, sahající někde hluboko do kolektivní paměti. Zavřít oči, poddat se rytmu a cítit jen sílu společného kruhu. Něco takového jinde prostě nezažijete.

CHYTLO VÁS TO?

U nás jsou možnosti zatančit si balfolk pořád ještě dost omezené, alespoň ve srovnání se zahraničím. Pravidelné kurzy pro začátečníky i pokročilé a tancovačky pro veřejnost se zatím pořádají jen v Praze a v Brně. V hlavním městě se také na konci ledna uskuteční čtvrtý ročník festivalu Balfolk Víkend, na který se sjede na sto padesát účastníků z celé Evropy. Přes den se budou učit nové tance ve workshopech, aby si je při večerních bálech mohli zatančit. V květnu bude možnost si je osvěžit na pražském festivalu bretonské kultury Moře v komoře.

CHLAP, KTERÝ SE NEBOJÍ VYZVAT ŽENU K TANCI, MÁ PŘI SEZNAMOVÁNÍ VELKOU KONKUREČNÍ VÝHODU.

lečení, dělalo mi to moc dobře,“ vypráví o zážitcích z podzimního kurzu Mirka Jirásková z Olomouce, matka tří dětí. „Naposled jsme spolu s manželem tančili, když jsem byla s dcerou ve čtvrtém měsíci. Dnes je jí šestnáct,“ dodává.

HLEDÁ SE CHLAP! ZN. V TANEČNÍCH BOTÁCH

Musím na to myslet při každé pohádce nebo historickém filmu. Všimli jste si? Když je na zámku slavnost, žádná dvorní dáma neposedává plonková v koutě a nikdo ze švarných šlechticů se netrousí ze sálu směrem k bufetu (a i ten princ, který chtěl jít dobývat pařezy, si to nakonec rozmyslel, když uviděl Popelku Libušku Šafránkovou). Všichni pánové plní svoji společenskou úlohu a tančí jako o život. A dokonce vypadají, že je to baví. Tahle idylka ovšem skončila někdy za F. L. Věka a dnes už opravdu patří jen do pohádek. Plesy sice pořádáme dodnes, už dávno ale přestaly být jednou z mála vzácných příležitostí, jak se dostat k dámě blízko, mít ji chvíli jen pro sebe a dokonce si na ni i sáhnout. A stejně tak přestaly být i důležitou společenskou povinností, místem, kde je třeba se ukázat, kde se navazují kontakty a sbírají informace.

„Tanec se profesionalizoval a stalo se z něj něco, na co se raději jen díváme,“ komentuje to hudebník a tanečník Mikuláš Bryan. Další ránu párovému tanci zasadil balet. „Ten se v devatenáctém století dostal do polohy, ve které chlapi jen nosí tanečnice po jevišti a k tomu se oblékají do legračních elastáků. Prostě nic, čemu by se chtěl normální chlap věnovat. U nás tomu ještě dodaly taneční. Člověk se nejednoduše nedohlouhě rone ve škole ani hnout, pak ho navlečou do obleku, ve kterém vypadá jako tučný, a udělají z něj pitomce. To vyvolá lásku k tanci v málokdo,“ dodává Mikuláš Bryan.

Výsledkem je, že na deset dam, které touží po tanci, připadá jeden pán. „S nedostatkem tanečnicků se potýkaly taneční kurzy už za první republiky. Tehdy je kluci měli dokonce zadarmo. Nižší kurzovní platili i teď, ale tomu je konec. Od letoška musíme ceny sjednotit, protože vstoupil v platnost antidiskriminační zákon. Jsem zvědavý, co to udělá,“ říká Miroslav Brožovský, který se snaží alespoň nějaké kluky tanečně „vychovat“. Na několika základních školách se podařilo domluvit, že se děti z druhých tříd učí v hodinách tělocviku tančit. Miroslav Brožovský je učí gratis, jen za možnost oslovit případný objevený talent. „Kluky to docela baví. Někteří mají sice řeči, ale asi jsou naočkovaní od tatínek,“ říká. Ti si zřejmě vůbec nejsou vědomi toho, jak obrovskou konkurenční výhodu by zvládnutím této dovednosti jejich synové získali. Chlap, který je vůbec ochoten tančit, má významné plus; ten, který tan-

cuje dobře nebo dokonce výborně, se hřeje na výsluní lásky vlastní partnerky, závidivě sledován pohledy těch cizích. Miroslav Brožovský to klukům vysvětluje podobně: „Říkám jim, že když se naučí tancovat, budou si moct vybírat ty nejhezčí holky!“

Než tenhle taneční potěr vyroste, mohou ženy bez partnera využít řady možností, jak touhu po estetickém pohybu uspokojit. Zumba, orientální tanec, flirt dance, flamenco, ale i sólové dámské varianty tanců, které jsou normálně párové, jako je třeba salsa. Taneční a pohybová studia se předhánějí v nabídkách a teď, v lednu, kdy se spousta z nás snaží shodit nějaké to vánoční kilo, není od věci některou z nich využít. Zvlášť, když bonusů pro zdraví nabízí tanec mnohem víc.

RYCHLÉ NOHY, RYCHLÝ MOZEK

Řekli byste, že tancem můžete snížit riziko Alzheimerovy nemoci? „Je to komplexní činnost, při které trénujete tělo i mozek,“ objasňuje neurolog profesor Evžen Růžička. „Když plavete nebo šlapete na rotopedu, vaše svaly pracují, ale hlava se snažit nemusí, protože zautomatizované činnosti mozek nenamáhají. Pokud si vezmete sudoku, popoženete sice mozkové závity, ale tělo si přitom hová v křesle. Při tanci se fyzicky namáháte a současně musíte vnímat prostor kolem sebe, hudbu i partnera. A co je zřejmě nejdůležitější, učíte se složité pohybové sekvence, což prokazatelně přispívá k regeneraci mozkových buněk,“ říká lékař, který jde sám příkladem – už několik let navštěvuje taneční kurzy pro dospělé.

Kromě mozku vás tanec naučí vás používat i svaly, které jste doposud zanedbávali, a také zlepšit držení těla, což zpětně ovlivňuje psychiku. Chlapi si vyzkouší přebírat zodpovědnost, ženy se jí na chvíli vzdát, a někdy si to můžou i prohodit. Pro partnerky je to záliba, kterou mohou společně provozovat, dokud se udrží na nohou.

I když se vám to možná nezdá, k tanci máme přirozené dispozice. Jen se podívejte

na děti. Jakmile se ozve písnička, skáčou a točí se přirozeně, bez zábran i bez ohledu na to, kdo se zrovna dívá. Pak ale přijde první hodnocení a srovnávání s ostatními. Hodiny tělocviku nás utvrdí v tom, že člověk, který se nedokáže naučit dvojkrok do basketu, je nenapravitelně nemešlo. A taneční? Trapný zážitek, který by leckdo nejraději vytěsnil z paměti. „Já jsem prostě dřevo a tancování není nic pro mě,“ řekne si většina z nás. „Jenže s každým muzika nějak šije, jen se to většinou stydíme projevít,“ oponuje Mikuláš Bryan. Psycholožka a psychoterapeutka Helena Bezděková k tomu dodává: „Je to skvělý způsob, jak se rozhýbat a uvolnit na těle i na duši. Při tanci můžete prožít a vyjádřit to, co cítíte, i když byste to slovy říct nedokázali.“

PROTANČIT SE SÁM K SOBĚ

Helena Bezděková v sílu tance věří natolik, že ho využívá při svých tanečních seberozvojových kurzech. „Nesnažím se účastníky kurzů naučit konkrétní kroky nebo choreografie. Spíš děláme různá hravá tanečně-pohybová cvičení, díky kterým se klienti zbavují studu. Pomáhám jim, aby začali vnímat svoje tělo a vzpomněli si na to, co uměli jako malé děti. Spontánně se hýbat, bez hodnocení a tlaku na výkon,“ popisuje svoji metodu psycholožka. Jaká úleva, tančit a nemuset řešit, jestli jsme neudělali chybu! To, co se naučíte a zažijete na takovém kurzu, asi na plese neuplatníte. Můžete ale získat něco mnohem cennějšího než je znalost nějaké taneční figury: zjištění, že i vy – ano, vy, takové dřevo – se můžete pohybovat do rytmu společně s dalšími lidmi. Že nikdo z nich zatím neutekl hrůzou, naopak, jste si najednou všichni o hodně bližší. A že vy sami jste načerpali spoustu energie, která vám pomůže přečkat dlouhou zimu, sebrat sílu k životnímu rozhodnutí nebo se cítit víc žensky, podle toho, co víc potřebujete. ●

eva.jedelska@mfdnes.cz

TEN PRAVÝ PRO VÁS

ORIENTÁLNÍ TANEC?

Má mnoho podob a stylů, všechny ale mají jedno společné: ženskost. Zažijete při něm radost z čistě ženského sdílení. Má příznivý vliv na pánevní oblast a pomáhá při trávicích a gynekologických potížích. Hodí se pro všechny věkové, ale i váhové kategorie; pořádné pozadí i bříško při něm není handicapem, ale výhodou.

FLAMENCO?

Pokud v sobě cítíte jižanský temperament, je tenhle tanec pro vás ten pravý. Můžete v něm projevít tu nejširší škálu emocí od vášně až po zoufalství. Naučí vás pěknému držení těla a ladnému pohybu paží. Ani k němu nepotřebujete tanečního partnera.

ELECTROSWING?

Kombinaci swingových motivů s moderním rytmem ocení hlavně mladí, kteří to retro zas tak nemusí. Na „tuc-tuc swing“ je možné tančit některé druhy swingových tanců, častěji se ale jen tak „trsá“. Oceníte ho, pokud si chcete zařadit, ale nechce se vám trávit moc času v taneční škole.

SALSA?

Umožní vám být zatraceně sexy. Je celkem jednoduchá, takže pokud partner dokáže napočítat do čtyř, měl by to zvládnout. Hudba, na kterou se tančí, je nabitá energií jako akumulátor. Pokud vás chytne, můžete doslova protančit životem, salsa párty se konají často.

ARGENTINSKÉ TANGO?

Cítíte-li se být stoprocentní ženou či mužem a hledáte stejně vyhraněný protějšek, jste tu správně. S běžným tangem, které se učí v tanečních, má to argentinské jen málo společného. Je také poměrně obtížné, zvlášť když nemáte předchozí taneční zkušenosti. Pokud mu ale propadnete, slibuje mimořádně hluboké zážitky.

KDYŽ SE TANČÍ VŠUDE, JE TO FAJN

Ve středu 29. dubna minulého roku se děly věci. Náměstí, ulice, kulturní domy, divadla i základní umělecké školy po celé republice ožily lidmi, kteří pod vedením profesionálů tančili rokenrol, street dance, latinu, africký tanec a řadu dalších stylů. Velkolepé oslavy Mezinárodního dne tance, organizované národní iniciativou Víze tance, se konaly už popáté. K oslavám se připojilo třiatřicet měst, otevřených lekcí se zúčastnily stovky tanečnic a tanečníků, na mnoha místech se nacvičovaly společné choreografie. Na piazzettě před Národním divadlem v Praze se objevila dvacítká baletních tyčů, u kterých si zájemci mohli vyzkoušet baletní trénink pod širým nebem. Totéž se odehrávalo před Národním divadlem v Brně a obě akce propojil telemost České televize. Těžko si představit lepší způsob, jak svátek tance oslavit, než zase tancem, nemyslíte? A letos už u toho můžete být i vy.

— INZERCE ▼ —

1/8